

Poštovane čitateljke i čitaoci,
poštovane kolegice i kolege,

Ovo izdanje “NPR – Časopis za domaće, njemačko i evropsko pravo” u potpunosti stoji u znaku obilježavanja 20. jubileja Njemačke fondacije za međunarodnu pravnu saradnju (skraćeno IRZ), koja je, zajedno s Njemačko-bosanskohercegovačkim udruženjem pravnika (DBHJV) i Društvom za istraživanje i recepciju nemačkog prava, jedan od suizdavača ovog časopisa.

S tim u vezi, na prvom mjestu treba spomenuti ekskluzivni intervju s njemačkom saveznom ministricom pravde i članicom njemačkog Saveznog parlamenta, gospođom Sabine Leutheusser-Schnarrenberger. U ovom intervjuu se ne govori samo o aktuelnom razvoju prava važnom kako za Njemačku, tako i za zemlje u tranziciji, nego on na impresivan način pokazuje i da djelatnost IRZ-a čini značajan sastavni dio saradnje Savezne vlade s partnerskim državama širom svijeta.

Jubilej IRZ-a je u Njemačkoj obilježen s dvije velike manifestacije i publikacijom jedne knjige. Već u junu 2012. godine je u Bonu, gdje se nalazi glavno sjedište IRZ-a, održana konferencija o reformi pravosuđa u tranzicijskim zemljama s visoko pozicioniranim učesnicima. Na konferenciji je, između ostalih, govorio i bivši ministar pravde i vanjskih poslova Savezne Republike Njemačke dr. Klaus Kinkel, na čiju inicijativu je 1992. godine osnovana IRZ fondacija. Zatim je u mjesecu oktobru u Berlinu održana svečana jubilara konferencija. U okviru ovih dviju manifestacija su eksperti i dužnosnici iz Njemačke i iz partnerskih zemalja IRZ-a izvještavali o transformaciji prava i ulozi IRZ-a u okviru nje. Na konferenciji u Berlinu predstavljena je i spomenica povodom 20. jubileja IRZ-a, u kojoj su njemački i strani autori obradili različite aspekte međunarodne pravne saradnje i transformacije prava. Kako spomenica, tako i navedene dvije manifestacije detaljno su oslikale uspjeh koji je IRZ fondacija zajedno s njenim partnerima ostvarila u posljednjim decenijama, kao i perspektive međunarodnog pravnog savjetovanja. U ovom izdanju nalaze se izvještaji o navedenim konferencijama, kao i poseban prikaz spomenice.

I neki drugi prilozi u ovom izdanju su u vezi s djelatnošću IRZ fondacije i njenim 20. jubilejom:

- To je prije svega članak bivšeg sudije Saveznog suda i Međunarodnog krivičnog suda za bivšu Jugoslaviju u Den Haagu, prof. dr. Wolfganga Schomburga, o pravnom institutu udruženog zločinačkog poduhvata. Pitanje krivičnopravne odgovornosti osoba u pozadini naročito u postkonfliktnim zemljama igra značajnu ulogu, zbog čega su pitanja u vezi s tim također predmet djelatnosti IRZ-a. Neposredna veza između ovog priloga i IRZ-a, međutim, postoji i u činjenici da je poznati autor član IRZ-a. Prilog time pokazuje i da članovi IRZ aktivno podržavaju njen rad. Drugi članovi, koji na teritoriju na kojem izlazi časopis NPR na različite načine, a naročito putem održavanja manifestacija za stručno usavršavanje i edukaciju, kao i putem donacija za IRZ biblioteku njemačkog prava na Pravnom fakultetu u Sarajevu, abecednim redoslijedom su: Generalno udruženje njemačke privrede iz oblasti osiguranja (GDV), Njemački institut za arbitražu (DIS), Njemački savez sudija (DRB), Njemačko udruženje advokata (DAV), Njemačko udruženje notara (DNotV), Savezna advokatska komora (BRAK) i Savezna notarska komora (BNotK).
- Osim toga, treba spomenuti i prilog u okviru rubrike “Propisi i materijali”, koji se ovog puta sastoji od prevoda 10. knjige njemačkog Zakona o parničnom postupku (Zivilprozessordnung, ZPO), s uvodom sačinjenim od strane generalnog sekretara već spomenutog instituta DIS, advokata Jensa Bredowa. Ovaj prevod je pripremljen od strane jednog srbijanskog advokata u okviru hospitacije na DIS-u u Kelnu finansirane od strane IRZ-a, a kasnije je prerađen i lektoriran od strane jednog docenta s Pravnog fakulteta u Kragujevcu, te se već kao radni materijal upotrebljava na skupovima o njemačkom arbitražnom pravu u regionu. S obzirom na tu genezu i ovaj prilog pokazuje kako se različite aktivnosti međusobno isprepliću i dugoročno dopunjuju.

- U vezi s djelatnošću IRZ-a stoji i prilog o 4. danu njemačkog prava u Bosni i Hercegovini, koji je održan 30. novembra u svečanoj sali Rektorata Univerziteta u Sarajevu. Na ovoj već tradicionalnoj zajedničkoj manifestaciji IRZ-a i DBHJV-a, prof. dr. Jutta Limbach, bivša predsjednica Saveznog ustavnog suda, održala je svečano predavanje. Pored toga prezentirani su i rezultati nekoliko uspješnih aktivnosti IRZ-a. Prijepodne promovirane su dvije nove knjige objavljene na bosanskom/srpskom/hrvatskom jeziku u okviru "IRZ edicije njemačkog prava" – prva, autorice Jutte Limbach "Savezni ustavni sud Njemačke" i druga, autora Hansa Vorländera "Ustav – Ideja i historija". Poslijepodne je uslijedilo zvanično otvorenje kako "Pratećeg studija njemačkog prava" uspostavljenog u saradnji IRZ-a i Pravnog fakulteta u Sarajevu, tako i "IRZ biblioteke njemačkog prava na Pravnom fakultetu Univerziteta u Sarajevu" koja je velikodušnim donacijama knjiga podržana od strane članova IRZ-a. Osim toga je i firma Juris GmbH besplatno stavila na raspolaganje pristup svojoj pravnoj online bazi podataka.
- Konačno, i rubrika "Pravo na internetu" je u ovom izdanju posvećena IRZ-u. Predstavljena je web-stranica Fondacije koja, pored informacija o djelatnosti IRZ-a sadrži i opće priloge o međunarodnom pravnom savjetovanju i o pravu nekih partnerskih zemalja, te linkove prema različitim značajnim njemačkim pravnim institucijama.

U ovom izdanju ponovo možemo izvijestiti o nekim redakcijskim novinama i naprecima. Već je s prošlim izdanjem Izdavački savjet kao savjetodavni organ koji čine ugledni pravници iz regiona, Austrije i Njemačke, otpočeo svoju djelatnost. Pored toga, s prošlim izdanjem proširen je krug izdavača Društvom za istraživanje i recepciju njemačkog prava sa sjedištem u Srbiji, a proširena je i redakcija novim članovima iz Bosne i Hercegovine i Srbije. Od ovog izdanja je uređivanje rubrike "Aktuelnosti iz evropskog prava" preuzeo autor iz regiona.

Od posljednjeg izdanja smo također uspjeti značajno poboljšati logistiku za distribuciju elektronskog izdanja NPR. Naročito nas raduje što internet-adrese preko kojih se može doći do elektronskog izdanja NPR, jednako kao i Izdavački savjet, Redakcija, autori i prilozi unutar časopisa, oslikavaju regionalni pristup ovog časopisa. NPR je moguće preuzeti preko web-stranica značajnih institucija u Bosni i Hercegovini, Crnoj Gori, Hrvatskoj i Srbiji.

Pored Visokog sudskog i tužilačkog vijeća Bosne i Hercegovine (<http://pravosudje.ba/vstv/faces/vijesti.jsp?id=34307>), elektronsku verziju NPR stavlja na raspolaganje i internet-stranica mreže Harmonius – Mreže naučnika i istraživača u oblasti pravnih studija s ciljem harmonizacije prava u regionu jugoistočne Evrope s pravom EU i opštim principima međunarodnog prava pod: <http://www.harmonius.org/npr.php>. Zahvaljujemo se kolegicama i kolegama iz Harmonius mreže i koristimo priliku da im čestitamo na uspješnom prvom izdanju njihovog novog časopisa "HARMONIUS – Journal for Legal and Social Studies in South East Europe", koji takođe podržava IRZ i koji ćemo predstaviti u sljedećem izdanju NPR.

Na izrazito pristupačan način sadržaj NPR stavlja na raspolaganje baza podataka Singipedia (Naučno istraživački portal Univerziteta Singidunum, Srbija) <http://www.singipedia.com/content/3214-nova-pravna-revija> odnosno http://www.singipedia.com/content/3215-vol.4-no.1_1). Na ovoj optički i redakcijski atraktivnoj stranici zainteresirani čitaoci mogu unaprijed naći sažetke pojedinačnih priloga iz NPR. Pored toga postoji mogućnost pojedinačnog preuzimanja priloga. Za ovako pažljiv pristup prilikom prezentacije NPR srdačno se zahvaljujemo prof. dr. Mariji Kostić, na čiju inicijativu je NPR preuzeta od strane ovog portala i gospodinu Dušanu Stamenkoviću, mr. sc., odgovornom sistem administratoru.

U međuvremenu i druge web-stranice koje koriste pravni praktičari i naučnici upućuju na ove mogućnosti preuzimanja elektronske verzije časopisa. Jedan primjer je web-stranica Univerziteta Mediteran u Podgorici, Crna Gora (<http://pf.unimediterran.net/index.php/o-nama/linkovi>). Pojedini prilozi iz NPR nalaze se i pod http://bib.irb.hr/lista-radova?sif_znan=5.02&period=2007, na web-stranici Hrvatske znanstvene bibliografije.

Ni ovaj put ne želimo propustiti da se zahvalimo svima onima koji su sudjelovali u nastanku ovog izdanja. Pored članova Izdavačkog savjeta to su prije svega autori, recenzenti, prevodioci, članovi redakcije, kao i izdavačka kuća. Posebno hvala pripada saveznoj ministrici pravde i članici njemačkog Saveznog parlamenta, gospođi Sabine Leutheusser-Schnarrenberger, za intervju, te Saveznom ministarstvu pravde kao i Ministarstvu vanjskih poslova SR Njemačke, koji djelatnost IRZ-a u jugoistočnoj Evropi, a time i izdavanje ovog časopisa podržavaju sredstvima iz njemačkog učešća u Paktu stabilnosti za jugoistočnu Evropu.

Prof. dr. Meliha Powlakić
Predsjednica
Njemačko-bosanskohercegovačkog
udruženja pravnika

Advokat dr. Stefan Pürner
Voditelj projektnog odjela Bosna i Hercegovina
Makedonija, Crna Gora i Srbija
IRZ fondacije